

Ds. Sasabone:

“Postchristendom begrijp je pas als je hier zit”

Hij kan heel wat coupletten van het Wilhelmus zingen en kent hoogstwaarschijnlijk meer feiten uit de Nederlandse geschiedenis dan de gemiddelde Nederlander. De predikant van migrantenkerk Gereja Kristen Indonesia Nederland (GKIN) ds. Alex Sasabone is als Indonesiër helemaal gewend aan de Nederlandse cultuur, toch voelt hij zich net zoveel migrantenkerk als een Afrikaanse pinkstergemeente.

Sasabone (71) is een rustige, vriendelijke Indonesische predikant. Als hij vertelt over zijn achtergrond, roeping en predikantschap doet hij dat met een twinkeling in zijn ogen. Alsof hij er hartelijk om kan lachen hoe het allemaal is gegaan. Samen met zijn vrouw woont hij op een flat in hartje Rijswijk. Overal in de huiskamer hangen foto's van kinderen en familie in Indonesië. Nog een half jaar en dan zal het echtpaar er na elf jaar terugkeren.

Dat hij in Nederland is beroepen vindt hij buitengewoon. “Ik werd zestig en dan moet je in Indonesië met emeritaat. Maar de GKIN had een predikant nodig, die een beetje van beide culturen kent. Ik voldeed aan de eisen en ben

beroepen. Het is echt leuk! Ik was nog gezond en krachtig, dat de Heer je dan nog gebruiken wil!”

Loltrappen

De GKIN bestaat nu twintig jaar. Sasabone vertelt over het begin: “De mensen uit Indonesië die hier kwamen wonen, waren in Indonesië heel actief in hun eigen gemeenten. Maar toen ze hier in Nederland naar de kerk gingen, werden ze niet aangesproken en daarom bleven ze maar weg. Een oude ouderling uit Harderwijk sprak zijn kinderen hier toen op aan. Hij zei: ‘Jullie waren zo actief in Indonesië, zo vol enthousiasme. God heeft jullie niet naar Nederland gebracht om lol te trappen. Doe er wat aan, jullie moeten ook hier getuigen.’

Een groepje van ongeveer twintig mensen is toen begonnen met het houden van eigen diensten.”

Inmiddels zijn er vijf regionale gemeenten (Schiedam/Dordrecht, Amstelveen, Rijswijk/Den Haag, Arnhem/Nijmegen, en Tilburg) en bijbelstudiegroepen en huissamenkomsten in nog meer plaatsen. In totaal telt GKIN zo'n duizend leden. Hoewel er ook Nederlanders komen, heeft iedereen wel een link met Indonesië. “Mensen hebben behoefte aan warmte en gezelligheid en om Indonesisch te spreken. Er zijn Indonesische vrouwen die met Nederlanders zijn getrouwd en die vinden het heerlijk om met andere Indonesiërs om te gaan.”

De geloofsbeleving van de Indonesische gereformeerden is anders, volgens de dominee, maar de inhoud is hetzelfde. “We zijn opgevoed met de Heidelbergse Catechismus. Het drietal

zonde, genade en dankzegging komt uit in onze preken. Het abc van het evangelie. Maar onze liederen komen uit een andere bundel en onze preken zijn eenvoudiger.”

De GKIN is lid van Samen Kerk in Nederland (SKIN), een vereniging voor migrantenkerken en plaatselijk van de Raad van Kerken. “Plaatselijk hebben we allemaal goede contacten, we organiseren samen activiteiten en zingen elkaars liederen. De mensen in onze gemeenten zijn al ingeburgerd, dat is misschien het verschil met andere migrantenkerken, maar we zijn net zo migrant. Nederlandse kerken zijn soms huiverig voor buitenlandse kerken, omdat het onbekend is. Ze weten dan niet wat voor vlees ze in de kuip hebben.”

Kerkverlating

De verschillen tussen kerk zijn in Nederland en Indonesië zijn groot, vindt Sasabone. “Ik heb veel gelezen en gecorrespondeerd voordat ik naar Nederland kwam, maar ik heb niet geweten dat het zo erg was met de kerkverlating. In Indonesië kun je er over lezen, maar hier zie je het voor je dat kerken worden afgebroken en dat je op zondag als je naar de kerk gaat, mensen in sportkleding ziet, die er dan voorbij joggen. Nu zeg ik het misschien

Het enige antwoord is het geloof vast te houden en het evangelie te blijven verkondigen

te populair, maar je kunt het je niet voorstellen. Indonesië is door Nederland gekerstend! Ik had Nederlandse docenten en voorgangers. Pas als je hier zit, begin je wat van het postmodernisme en postchristendom te begrijpen.”

Minaretten

“In Indonesië groeien de kerken nog steeds. Toen ik hier net kwam vertelde ik anderen vol vuur dat ik kort daarvoor in Indonesië voor tweehonderd studenten van de technische hogeschool van Bandung had gesproken. Ze zeiden: ‘Zoets moet je niet in Nederland verwachten. In Indonesië hebben de mensen het nog moeilijk, daar bidden ze wel.’

Het volume van het werk in Indonesië was ook groter dan mijn werk in Nederland. Mijn gemeente telde zo’n 2500 leden, ik had elke week wel drie begrafeningen en een bruiloft. Ik doopte er vijftig tot honderd mensen per jaar, hier twee of drie in elke regio.” Toch is de predikant niet negatief over het geloofsleven van zijn parochianen. “Ze zijn trouw en ook wel vol vuur en vlam. Ik durf niet te zeggen dat ze lauw zijn. Dat Indonesië als geheel een veel religieuzer land is, werkt de verschillen ook in de hand. “Onze staatsfilosofie is gebaseerd op vijf zuilen, de eerste daarvan is het geloof in één God. Als je de ganse dag vanaf minaretten de oproep tot het gebed hoort en mensen ziet bidden, dan weet je dat godsdienst meetelt.”

Colporteur

Sasabone groeide op in een gereformeerd gezin. Hij somt op: “We gingen twee keer per zondag naar de kerk en bezochten de School met den Bijbel, we mochten niet kaarten, niet dansen, wel roken en drinken, maar niet naar de bioscoop. Op zondag zaten we thuis met stichtelijke boeken.” Een echte bekeringsgeschiede-

nis heeft de dominee niet. “Ik heb altijd geloofd. Het is me met de paplepel binnengegoten. Ik had in mijn ouders een heel goed voorbeeld.”

Zijn moeder bad, in lijn met de culturele traditie, veel of hij onderwijzer of dominee mocht worden. “Maar ik gooide er met mijn pet naar op school. Ik had misschien wel de hersenen, maar ik had geen interesse. Ik zou het vwo moeten doorlopen, maar in Indonesië was dat toen sterk gericht op wiskunde. Daar had ik niets mee en ik slaagde maar niet. Tot groot verdriet van mijn vader, denk ik. Om voor mijn zonden te boeten wilde ik colporteur van christelijke boeken worden. Dat kon ik goed, het paste bij mij.

En toen was daar ineens een Hollandse professor op bezoek bij mijn dominee, hij zei dat ik mee kon naar een plek over zee op één van de andere eilanden om theologie te studeren, ook zonder vwo-diploma. Ik deed het en het bleek een heel goede opleiding te zijn, die goed bij mij paste. Daar deed ik het opeens heel erg goed.”

Vasthouden

Heeft Sasabone nog een paar tips voor zijn Nederlandse collega’s voordat hij weggaat? “Mijn Hollandse collega’s zijn heel vriendelijke mensen die erg veel werk verzetten, ze doen erg hun best om toch nog wat aan de kerkverlating te doen. Het enige antwoord wat ik heb is het geloof vast te houden en het evangelie te blijven verkondigen.

Na mijn opleiding duurde het zes jaar voordat ik beroepen werd, terwijl mijn collega-studenten al na een jaar beroepen werden. Ik schreef dat aan een Amerikaanse docent. Hij schreef toen terug: ‘Don’t worry about ordination, as long as you feed the flock, ordination

will come by itself.’ (Maak je niet druk over beroeping, zo lang jij de kudde voedt, komt beroeping vanzelf.) Doe maar je best, verkondig het evangelie maar trouw, dan zal God het wel voor elkaar boksen.

Blijf bij het evangelie, heb een hoge opvatting van de Bijbel. Het maakt niet zoveel uit hoor, als we een beetje klein zijn.”

Suzanna Blackmore

www.gkin.org

